

Logopedia w Przedszkolu

Data: 2020.07.20

Logopeda: Dorota Kurek

Temat: Stymulowanie rozwoju głoski **sz** część V

Poniższe ćwiczenia przeznaczone są dla dzieci, które umieją wypowiedzieć głoskę **sz** w izolacji, sylabach, a także przeszły przez etap ćwiczenia tej głoski na początku wyrazów oraz w środku wyrazów i stosują ją poprawnie (patrz opracowania: „Stymulowanie rozwoju głoski „**sz**”, część I, II, III, IV).

Tu uwaga – sformułowanie „stosują poprawnie” na tym etapie nie odnosi się jeszcze do mowy spontanicznej, lecz do sytuacji kontrolowanych ćwiczeń.

Ten etap składa się z dwóch części:

1. Ćwiczenia artykulacyjne
2. Ćwiczenia słuchowe

1. Ćwiczenia artykulacyjne

Ćwiczenia artykulacyjne dzielimy na 3 etapy

Etap 1: ćwiczenie **sz** w wyrazach w nagłosie (na początku wyrazu)

Etap 2: ćwiczenie **sz** w wyrazach w śródgłosie (w środku wyrazu)

Etap 3: ćwiczenie **sz** w wygłosie wyrazów (na końcu wyrazu)

Dzisiaj będziemy ćwiczyć Etap 3 Głoska **sz** na końcu wyrazu.

Etap 3: Ćwiczenie głoski **sz** w wygłosie wyrazów

Ćwiczenie głoski **sz** w wygłosie wyrazów, tzn. na końcu wyrazu.

Tu uwaga. Dla dzieci, które jeszcze nie umieją pisać i czytać możemy wykorzystać wyrazy nie tylko takie jak: **wiesz, kosz, klosz...** (w których na końcu jest **sz**), ale również i takie: **garaż, róż, bierz, stelaż...** tzn. takie wyrazy, w których występują głoski **rz/ż**, ponieważ wg. normy fonetycznej w naszej wymowie brzmią, jak **sz**. Jeśli mają Państwo wątpliwości, proszę wsłuchać się w swoją mowę, która to potwierdzi. Ale zaznaczam, że te wyrazy dajemy tylko dzieciom, które nie rozpoczęły jeszcze przygody z czytaniem, i pisanem, ponieważ wprowadziłoby to zbyt wcześnie dawkę wiedzy, do której dopiero muszą dojrzeć.

Ćwiczenie 1

Rozgrzewka artykulacyjna. Przygotowujemy aparat mowny poprzez ćwiczenia warg, języka żuchwy. (patrz plik Logopedia_dla_Przedszkolaka_nr_1.pdf „Usprawnianie narządów artykulacyjnych”)

Ćwiczenie 2

Utrwalamy **sz** w sylabach:

sza, szo, szu, sze, szy,

asza, oszo, uszu, esze, yszy, iszy

asz, osz, usz, esz, ysz, isz

Ćwiczenie 3

Utrwalamy dotychczasowe wyrazy z etapów poprzednich, w formie, jaką dziecko najlepiej lubi.

Ćwiczenie 4

W tym ćwiczeniu dziecko powtarza poniższe wyrazy za rodzicem.

a) pierwsza grupa, wyrazy podstawowe, rzeczowniki:

afisz, gulasz, kosz, kalosz, klosz, listonosz, mysz, dorsz, grosz, tusz, wiersz,

b) druga grupa wyrazów (patrz wyżej w uwagach!!), rzeczowniki
wyrazy, w których piszemy **rz** lub **ź**, ale wymawiamy **sz**.

garaż, żołnierz, kołnierz, nóż, mąż, jeź, багаż, odzież, ryż, malarz.

c) trzecia grupa wyrazów, czasowniki

**pisz, stoisz, grasz, pamiętasz, gotujesz, śpisz, robisz, myślisz, budujesz,
czekasz, siedzisz, tańczysz, uciekasz, węższ, śpiewasz, jesz, wiesz, masz.**

Ćwiczenie 5

Nazywanie obrazków. Rodzic nazywa obrazek, następnie dziecko powtarza nazwę obrazka (załącznik nr 1).

Ćwiczenie 6

Dziecko rysuje obrazki zadane przez rodzica, następnie je nazywa np. **kalosz**
Można wykorzystać gotowe kolorowanki. Ja jednak polecam, aby dziecko samo wykonywało obrazki.

Ćwiczenie 7

W tym ćwiczeniu wykorzystujemy wyrazy z grupy 3, czasowniki. Należy wybrać takie czasowniki, które można zilustrować ruchem. Napisać je na kartkach, następnie złożyć kartki w naczyniu, aby można je było wymieszać, a potem losować. Losuje dziecko i rodzic. W tej zabawie może brać udział większa ilość osób, rodzeństwo, dziadkowie. Po odczytaniu wyrazu wykonujemy taką czynność, na jaką wskazuje wylosowany czasownik. Wcześniej należy przygotować przedmioty do tej zabawy, aby pomagały w ilustracji ruchowej słów. Można wykorzystać zabawki (np. do „gotujesz, jedziesz, budujesz..itp.)

Ćwiczenie 8

Zabawy ruchowe.

Część I:

Przygotować (koniecznie z dzieckiem!) obrazki do wyrazów. Ułożyć je na podłodze. Rodzic wymawia wyraz, a dziecko staje przy obrazku i powtarza jego nazwę.

Część II:

Dziecko wymawia wyraz. Musi się postarać, aby dobrze wypowiedzieć, wtedy rodzic reaguje. Rodzic staje przy danym obrazku i powtarza jego nazwę.

W tym ćwiczeniu automatyzujemy głoskę, ale również utrwalamy jej wzorzec słuchowy.

2. Ćwiczenia słuchowe

Ćwiczenie 1

Dziecko wysłuchuje wierszyk czytany przez rodzica. Wszystkie głoski zaznaczone na czerwono czytamy jako **sz** i mocno akcentujemy.

„Profesor Kumaty - Pro**sz**ę”

Dobrze, gdy zasadę znamy:

„Pro**sz**ę” grzecznie używamy.

Gdy dziadkowi podasz lupe

„Pro**sz**ę” dodaj te**ż** z przytupem.

Gdy upadnie cioci nóż

„Pro**sz**ę” podaj go i ju**ż**.

Gdy walizkę cię**ż**ką zdejmiesz

„Pro**sz**ę” powiedz te**ż** uprzejmie.

Każdy słyszał o tym cudzie,

Co sprawiają sobie ludzie.

Bo to słowo pośród ludzi

Dobłą komitywę budzi!

Krzysztof Roguski

Ćwiczenie 2

Wybieramy z ćwic. 4 kilka wyrazów i wymawiamy je. Dziecko powtarza w takiej kolejności, w jakiej wypowiedział rodzic. Zaczynamy od 2, 3 wyrazów, stopniowo zwiększając liczbę wyrazów.

3. Ćwiczenie słuchowo-artykulacyjne

Ćwiczenie 1

Przeznaczone jest dla dzieci, które już coraz częściej w mowie kontrolowanej używają prawidłowo ćwiczoną głoskę, jednak w mowie spontanicznej jeszcze mają trudności.

Automatyzujemy głoskę **sz** w tzw. "**rozmowach kontrolowanych**" - umawiamy się z dzieckiem na określony czas, pokazujemy na zegarku, aby rozmawiając z nami prawidłowo starało się wymawiać te głoski. Zaznaczamy, że w tym czasie będziemy poprawiać jego każde błędne wymówienie.

Przed rozpoczęciem ćwiczenia można uczulić miejsce artykulacji np. nutellą, kroplą miodu, miętą (patyczek do uszu spryskany dezodorantem do ust) smarując dziąsła pod dolnymi, przednimi zębami i czubek języka, aby dziecko dłużej „czuło” to miejsce.

Rozpoczynamy od kilku minut. Po obejrzeniu ulubionej bajki dziecko opowiada jej treść.

Nie zwracamy uwagi na składnię i inne ewentualne niedoskonałości wypowiedzi, tylko skupiamy się na jednym celu. Oczywiście może to być rozmowa, w którą i my możemy się swobodnie włączać, sugerować, dopowiadać, przypominać, itp.

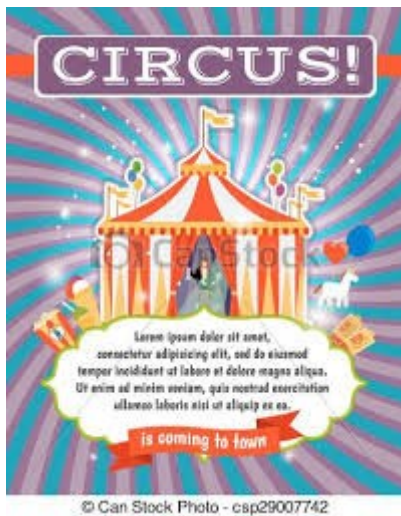
Czas stopniowo wydłużamy, stosujemy w innych okolicznościach, wg. uznania rodziców i z obserwowaniem reakcji dziecka (czy chętnie, czy zmęczone, a może zainteresowane?)

Załącznik nr 1

Obrazki do ćwiczeń.

Grupa 1

afisz

gulasz

klosz

mysz

kosz

kalosz

listonosz
dorsz

Grupa 2

garaż,

żołnierz,

kołnierz,

nóż

Grupa 3

grasz, gotujesz, śpisz, robisz, myślisz, budujesz, czekasz, siedzisz, tańczysz, uciekasz, węższ, śpiewasz, jesz, wiesz, masz.

grasz

gotujesz

śpisz

budujesz

tańczysz

śpiewasz

jesz

siedzisz

